

Immaterieel Cultureel Erfgoed (ICE) INTERNATIONAAL

Vlaanderen speelt een **internationale voortrekkersrol rond immaterieel erfgoed** in de wereld. Tapis plein schakelt zich daar sinds de begindagen actief mee in. We dragen praktijkervaringen en visies uit, we zetten allerlei samenwerkingen op en werken mee in internationale verbanden, en we brengen internationale reflecties en bagage terug mee naar huis om te delen in en buiten het erfgoedveld.

Waarom internationaal werken omtrent ICE?

Onze leefomgeving **globaliseert**, evolueert naar 24/7 open en online, met een indrukwekkende snelheid en doorbraken in (hoog)technologische ontwikkelingen, maatschappelijke tendensen van **superdiversiteit** en **individualisering**, demografische trends naar **vergrijzing** zowel als **vergroening, ecologische uitdagingen** van klimaatverandering en druk op natuurlijke hulpbronnen ... Steeds meer hangt alles samen, en zien we dat ook in. Het doet de roep naar een wereldwijde en collectieve inzet op **duurzame ontwikkeling** groeien – van het globale tot het lokale niveau (cfr de in 2015 geadopteerde UN Sustainable Development Goals met 2030 als horizon). En het heeft ook een ingrijpende **impact op politieke en bestuurlijke modellen**: de geopolitieke verhoudingen verschuiven en veranderen, overheden en instellingen (zullen, willen of moeten noodgedwongen) transformeren. We leven in tijden van transnationalisme, genetwerkte lokaliteit en wereldburgers. Enerzijds zien we steeds meer **transnationale verbindingen, netwerken, identiteiten en praktijken**; de rol van het nationale beleidsniveau neemt af, terwijl de rol van het internationale niveau en het lokale niveau dan weer meer op de voorgrond komen. Er wordt zo al eens gesteld dat de toekomst door (samenwerking van) de **steden** getrokken zal moeten worden. Tegen 2050 woont immers twee derde tot drie vierde van de wereldbevolking in steden (nu de helft).

Het **werken rond immaterieel erfgoed** situeert zich te midden van al deze wereldwijde ontwikkelingen en de **context van globalisering**. Globalisering wordt daarbij overigens nogal vaak in beeld gebracht als één van de belangrijkste bedreigingen voor (het borgen van) immaterieel erfgoed. Het wordt geassocieerd met achteruitgang, een dreigende homogenisering, en met wat in pejoratieve zin wel eens wordt aangeduid met de term *McDonaldisering*, wat de wereldwijde culturele diversiteit in gevaar zou brengen. Niettemin wordt eveneens gesteld dat globalisering tegelijk ook kansen biedt, bv. om de diversiteit van culturen in alle rijkdom te ervaren, uit te wisselen en van elkaar te leren.

Een steeds meer geconnecteerde internationaliserende wereld biedt ook allerlei kansen voor immaterieel-erfgoed-werking. We leven niet in een periode waar grootschalige en nieuwe budgettaire beleidsambities de toon kunnen zetten. Des te méér is dit het tijdsbestek van het zoeken en verkennen van baanbrekende praktijkvoorbeelden, kansen met multiplicatoreffecten, duurzaam investeren en samenwerken... We kunnen veel leren van wat er gebeurt in het buitenland. En we kunnen heel wat actuele uitdagingen ook veel beter aangaan vanuit een grensoverschrijdende benadering en samenwerking.

UNESCO is bij uitstek zo'n forum waar vanuit alle hoeken van de wereld rond cultuur kan worden gedialogeerd en samengewerkt. De VN organisatie voor cultuur fungeert als een tempel met vele kamers, hoeken en banken. Landen en mensen van de hele wereld zitten er samen om ervaringen uit te wisselen, problemen aan te kaarten, oplossingen te zoeken en programma's te ontwerpen. Denk aan een groot 'lerend netwerk'. Soms worden in een lidstaat programma's en oplossingen bedacht, of experimenten uitgevoerd die goed lijken te werken. Dankzij UNESCO kan men die successen bekendmaken en delen, zodat andere landen inspiratie vinden voor het opzetten van eigen initiatieven. De **UNESCO 2003 Conventie voor het borgen van immaterieel cultureel erfgoed** heeft op deze manier het voorbije decennium gefungeerd als **katalysator** voor onnoemelijk veel nieuwe internationale netwerken, verbindingen, kennisdeling en samenwerking rond het borgen van ICE. Beleidsmakers, NGO's, erfgoedgemeenschappen, erfgoedinstellingen, onderzoekers kruisen en treffen er elkaar en slaan van daaruit ook weer allerlei nieuwe verbindingen en wegen in.

Tapis plein sprong enkele jaren terug met volle overtuiging mee op deze kar en groeide sindsdien door tot een graag geziene en dynamische actor in deze internationale netwerken: als spreker op internationale conferenties vanuit de beleids- en praktijkontwikkeling in Vlaanderen; met een betekenisvolle rol in internationale ontwikkelingen zoals het ICH NGO Forum waar NGO's zich wereldwijd rond de 2003 Conventie verzamelen; in internationale samenwerkingsprojecten rond ICE; in Europese ICE-trajecten; enz. De inzichten en contacten die we er treffen, geven we graag ook telkens zo veel mogelijk door (via nieuwsbrieven, persoonlijk contact, artikels, studiedagen, etc) om die grensoverschrijdende ervaringen en netwerken ook weer verder te delen en doen vermenigvuldigen in het erfgoedveld in Vlaanderen.

